ULLA LISKI

Kankaanpään kaupungin sekajätteen kuljetusjärjestelmää koskeva lisäselvitys

Kankaanpään kaupunki

10.10.2026

Ulla Liski Oy
040 8422 687 ulla@ullaliski.fi
Y-tunnus 2992463-7 www.ullaliski.fi

Sisällys

1 Johdanto 3
2 LVV:n lausunnossa esittämät keskeiset lisäselvitystarpeet 3
3 Kankaanpään alueelliset olosuhteet 4
3.1 Yleistä 4
3.2 Alueelliset erityispiirteet ja selvityksen tuottaminen 4
3.3 Selvityksen aineisto ja menetelmät 5
4 Palvelujen saatavuus, luotettavuus ja syrjimättömyys 5
5 Liittymisaste ja rekisteritarkastelu 6
6 Jätehuollon yleinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen 6
7 Vaikutukset yrityksiin, kotitalouksiin ja viranomaisiin 7
8 Yhteiskuljetusten merkitys 8
9 Vaihtoehtojen vertailu 8
10 Kehittämistoimenpiteet 10
11 Kokonaisarvio jätelain 37 §:n näkökulmasta 10

Liitteet

Liite 1 LVV lausunto 1.6.2026

Liite 2 Kartta Kankaanpään alueesta ja postinumeroalueista

Liite 2.1 Kuljetusyritysten määrä postinumeroalueittain

Liite 3 Vertailu PAAVO-tietokantaan

1 Johdanto

Lupa- ja valvontavirasto (LVV) on 24.3.2026 päivättyä kuljetusjärjestelmää koskevassa lausunnossaan 1.6.2026 (liite 1) katsonut, että selvitys ei ole riittävä osoittamaan jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten täyttymistä eikä sen perusteella voida tehdä päätöstä kiinteistön haltijan järjestämän jätteenkuljetuksen jatkamisesta.

Kankaanpään kaupungin jätehuoltoviranomainen on LVV:n lausunnon johdosta teettänyt täydentävän selvityksen kuljetusjärjestelmän arvioinnin tueksi. Lisäselvityksen toteuttamisesta on vastannut Ulla Liski / Ulla Liski Oy. Selvityksen laadinnassa on hyödynnetty Jusable Oy:n toteuttamia kyselyitä, haastatteluja, rekisterivertailuja ja aineistokoosteita. Selvitys on laadittu Kankaanpään kaupungille tehdyssä tarjouksessa esitetyn työohjelman mukaisesti.

Selvityksen tarkoituksena on täydentää aikaisempaa aineistoa erityisesti niiltä osin, joita LVV lausunnossaan piti puutteellisina. Tämä lisäselvitys koskee ainoastaan sekajätteen kuljetusjärjestelmää. Selvitystä ei ole täydennetty sako- ja umpikaivolietteiden kuljetusjärjestelmän osalta.

2 LVV:n lausunnossa esittämät keskeiset lisäselvitystarpeet

LVV totesi lausunnossaan, ettei aiemmasta selvityksestä voitu luotettavasti päätellä kaikkien jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten täyttymistä. Viraston mukaan selvityksessä ei ollut riittävästi arvioitu:

- palvelujen saatavuutta kunnan eri alueilla
- kilpailun käytännön toteutumista
- palvelujen kohtuullisuutta ja syrjimättömyyttä
- jätehuollon yleistä toimivuutta
- vaikutuksia alueelliseen kehittämiseen
- liittymisastetta jätehuoltoon
- vaikutuksia kotitalouksiin, yrityksiin ja viranomaisiin

LVV kuitenkin korosti myös, että jätelain esitöiden mukaan kunnalla on oikeus painottaa kokonaisarviossa alueellisesti merkittäviä tekijöitä ja arvioida kuljetusjärjestelmän vaikutuksia paikallisiin olosuhteisiin perustuen.

3 Kankaanpään alueelliset olosuhteet

3.1 Yleistä

Kankaanpään kaupunki muodostaa laajan maantieteellisen alueen, jossa yhdistyvät taajama-alueet, kyläalueet sekä laajat haja-asutusalueet. Pitkät kuljetusetäisyydet ja vaihtelevat väestötiheydet vaikuttavat merkittävästi jätehuollon järjestämisen kustannuksiin, tehokkuuteen ja palvelurakenteeseen. Kartta alueesta ja alueen postinumeroalueista on liitteenä 2. Alueellinen tarkastelu perustuu liitteessä 2 esitettyyn Kankaanpään kaupungin aluejakoon sekä postinumeroalueittaiseen tarkasteluun

Jätteenkuljetuspalvelun saatavuutta on arvioitu koko kaupungin alueella huomioiden taajama-alueet, kyläkeskukset ja haja-asutusalueet.

Alueella toimii useita jätteenkuljetusyrityksiä, jotka palvelevat samanaikaisesti sekä asumisen että yritystoiminnan jätehuoltoa. Kuljetustoiminnan tehokkuus perustuu osaltaan mahdollisuuteen yhdistää samoille reiteille erilaisia jäteasiakkaita ja eri jätejakeiden kuljetuksia.

Alueen yritysrakenne koostuu merkittävältä osin pienistä ja keskisuurista yrityksistä, joiden toimintaedellytyksiin paikallisten palvelujen saatavuudella ja kilpailulla arvioidaan olevan merkitystä.

Vastaanottopaikan näkökulmasta Kooninkeidas muodostaa alueellisen jätehuoltojärjestelmän keskeisen vastaanottopisteen. Vastaanottopaikan ilmoituksen mukaan kapasiteettia on käytettävissä runsaasti eikä vastaanottoon liity tunnistettuja toiminnallisia rajoitteita

3.2 Alueelliset erityispiirteet ja selvityksen tuottaminen

Kankaanpään kaupungin pinta-ala on 1 037,87 km^2. Kaupunki muodostuu Kankaanpään keskuksesta ja useista pienistä kyläkeskuksista sekä niiden välisistä laajoista ja harvaanasutuista haja-asutusalueista. Jätehuollon näkökulmasta varsinkin haja-asutusalueiden asutus on taantuvaa ja onkin tyypillistä, että kiinteistö tyhjenee tai jää loma-asuntokäyttöön, kun vakituinen asukas poistuu.

Osa postinumeroalueista, kuten Kankaanpään keskusta, Myllymäki ja Honkajoki, muodostavat väestömäärältään ja rakennuskannaltaan alueen merkittävimpiä asutuskeskittymiä. Sen sijaan loput postinumeroalueista ovat väestömäärältään pienempiä sekä hajanaisemmin asuttuja.

Useilla postinumeroalueilla asutus muodostuu kyläkeskittymistä ja niiden välisistä harvaan asutuista alueista. Tämä näkyy erityisesti Ala-Honkajoen, Vihteljärven ja Niinisalon alueilla.

Pitkien kuljetusetäisyyksien vuoksi selvityksessä tunnistettiin alueen erityispiirteiksi ja elinvoimaa tukevaksi sopimusperusteisen jätehuollon mahdollistama asumisen ja elinkeinoelämän jätteiden yhteiskuljetus siltä osin kuin jätteen laatu sen sallii.

3.3 Selvityksen aineisto ja menetelmät

Menetelminä käytettiin kyselytutkimusta, jossa oli yhdistetty arvioitavia osuuksia ja avoimia jätehuollon kokonaisuutta luotaavia kysymyksiä. Kankaanpään alueen yrityksille suunnatut kyselyt jaettiin Kankaanpään Yrittäjät ry:n kautta, jolloin niihin pääsi vastaamaan kaikki Kankaanpään yrittäjäjärjestön jäsenet. Kyselytutkimusta täydennettiin pääosin Honkajoen alueelle kohdistuvalla haastattelututkimuksella, jossa haastateltiin puhelimitse ja vastaavaa kyselylomaketta käyttäen.

Viranomaiskyselyt lähetettiin verkkolinkkeinä sekä Kankaanpään kaupungin jätehuoltoviranomaiselle, valvontaviranomaiselle että LVV:n valvontaviranomaiselle sekä Kooninkeitaan jäteaseman edustajalle. Viranomaisvastauksien vastausprosentti oli varsin hyvä, vain LVV:n vastaus jäi puuttumaan selvityksestä, koska vastausta ei saapunut määräaikaan mennessä eikä myöhemminkään raportin koostamisen aikana.

Kuljetusyrityksille tehtyyn kyselyyn vastasivat kaikki 4 paikallista yrittäjää. Selvitysten perusteella alueella toimii myös 1–2 valtakunnallista yritystä, mutta heiltä ei valitettavasti vastauksia kyselyyn saatu.

Yhteenveto aineistosta ja menetelmistä on esitetty taulukossa 3-1.

Taulukko 3-1. Selvityksen aineisto ja menetelmät.

Aineisto	Käyttötarkoitus
Kuljetusyrityskysely	Saatavuus, kilpailu, syrjimättömyys ja palveluehdot
Yrittäjäkysely	Yritysvaikutukset ja osin asumisen vaikutukset, tarkistus kuljetusyritysten kyselyyn
Viranomaiskyselyt	Viranomaisvaikutukset
PAAVO-aineisto	Liittymisaste vertailu ja alueellinen tarkastelu
Jätehuoltorekisteri	Kohdetarkastelu ja alueellinen tarkastelu
Vastaanottopaikkahaastattelu	Yleinen toimivuus ja tarkistus kuljetusyritysten kyselyyn

4 Palvelujen saatavuus, luotettavuus ja syrjimättömyys

Kuljetusyrityksille ja Kankaanpään alueen yrittäjille suunnattujen kyselyiden perusteella palveluja tarjotaan koko Kankaanpään alueella, mukaan lukien haja-asutusalueet. Vastanneet kuljetusyritykset ilmoittivat tarjoavansa asumisen sekajätteen kuljetuksia, yritysjätteiden kuljetuksia sekä muita jätehuoltopalveluja käytännössä koko Kankaanpään alueella. Kuljetusyritysten kyselyssä kerättiin tiedot yritysten toiminta-alueista postinumeroalueittain ja nämä varmennettiin elinkeinoelämälle suunnatulla kyselyllä. Näiden tietojen perusteella laadittiin liitteessä 2.1 esitetty kartta, jossa on kuvattu kullakin postinumeroalueella toimivien kuljetusyritysten määrä.

Kyselyaineiston mukaan alueella toimii useita toisistaan riippumattomia kuljetusyrityksiä, ja yritykset arvioivat kilpailun toimivan hyvin tai erittäin hyvin.

Yritys- ja yrittäjäkyselyjen perusteella valtaosa vastaajista katsoo:

- alueella olevan riittävästi kuljetusyrityksiä
- palvelujen kilpailuttamisen olevan mahdollista

- nykyisten palvelujen toimivan hyvin
- palvelun saatavuuden olevan hyvä.

Kyselyissä ei noussut esiin merkittäviä havaintoja siitä, että palveluja olisi laajamittaisesti evätty tai että alueella olisi kuljetuspalvelujen ulkopuolelle jääviä alueita. Kyselyaineiston perusteella vastaajat arvioivat kuljetusyritysten kilpailuasetelman varmistavan palvelun saatavuuden ja tarjonnan olevan luonteeltaan syrjimätön.

Jätehuoltoviranomaisen arvion mukaan palvelujen saatavuus on kunnassa pääosin kattavaa, yhdenvertaista ja kohtuuhintaista. Merkittäviä kuljetusjärjestelmästä johtuvia ongelmia ei ole tunnistettu.

5 Liittymisaste ja rekisteritarkastelu

Selvityksessä verrattiin jätehuoltorekisterin tietoja PAAVO-aineistoon.

Liittymisastelaskennan tulos vaihtelee käytetyn vertailumenetelmän mukaan. PAAVO-aineiston ja jätehuoltorekisterin vertailussa liittymisasteeksi saatiin 98,64 %, kun taas asukaslukuperusteisessa tarkastelussa liittymisaste arvioitiin tätä korkeammaksi. Molemmat laskelmat osoittavat liittymisasteen olevan valtakunnallisesti tarkasteltuna erittäin korkea.

Vertailun perusteella jätehuoltorekisterissä on noin 4 238 asuinkiinteistöä, kun PAAVO-aineiston perusteella asuntokäytössä olevia rakennuksia tai asuntokohteita on noin 4 866. Kun huomioidaan tyhjillään olevat, viranomaispäätöksellä poikkeuksen saaneet ja loma-asuntokäytössä olevat asuinkiinteistöt liittymisasteeksi ja rekisterikattavuudeksi arvioidaan noin 98,64 %.

Vertailu osoittaa, että jätehuoltorekisteri kattaa laajasti alueen vakituisen ja vapaa-ajan asutuksen. Samalla tunnistettiin kehittämistarpeita erityisesti rekisteritietojen täydentämisessä sekä tyhjennystietojen hallinnassa.

Liitteessä 3 on esitetty yksityiskohtainen vertailu kunnan jätehuoltorekisterin ja Tilastokeskuksen PAAVO-aineiston välillä postinumeroalueittain

Selvityksen perusteella ei havaittu laajoja alueita tai kiinteistöryhmiä, jotka jäisivät järjestelmän ulkopuolelle.

6 Jätehuollon yleinen toimivuus ja alueellinen kehittäminen

Kuljetusyritysten, yrittäjien sekä vastaanottopaikan näkemyksissä korostuu käsitys siitä, että nykyinen järjestelmä toimii käytännössä hyvin.

Järjestelmän vahvuuksiksi vastauksissa tunnistettiin erityisesti:

- asiakkaiden valinnanvapaus ja kuljetusyritysten kilpailu
- mahdollisuus sopia palveluista suoraan palveluntuottajan kanssa
- nopeat lisätyhjennykset
- joustava palvelu ja helpot ja nopeat lisätyhjennykset elinkeinoelämän tarpeisiin
- paikallistuntemus ja kohdetietoisuus
- asumisen ja yritysten jätehuollon yhteensovittaminen

- reittien tehokas suunnittelu, erityisesti elinkeinoelämän jätehuollon osalta

Vastaanottopaikan näkökulmasta nykyinen järjestelmä ei aiheuta kapasiteetti- tai vastaanottohaasteita. Vastaanottopaikka arvioi voivansa vastaanottaa kaikki alueella syntyvät sekajätteet myös tulevaisuudessa.

Yrittäjäkyselyjen perusteella kehittämistarpeet kohdistuivat pääasiassa jäteasemien aukioloaikoihin, itsepalvelumahdollisuuksiin, kierrätyspalveluihin ja neuvontaan eivätkä varsinaiseen sekajätteen kuljetusjärjestelmään. Moni vastaaja sivusi myös asumisen jätehuoltoa ja voidaankin päätellä, että vastaavat tarpeet ovat todennäköisiä myös asumisen jätehuollossa.

7 Vaikutukset yrityksiin, kotitalouksiin ja viranomaisiin

Yritysvaikutukset

Yrittäjäkyselyn perusteella enemmistö vastaajista piti nykyistä sopimusperusteista kuljetusjärjestelmää yritysten näkökulmasta parhaana vaihtoehtona.

Vastauksissa tuotiin esille huolia siitä, että kunnan järjestämään kuljetukseen siirtyminen voisi:

- vähentää kilpailua
- nostaa kustannuksia
- heikentää palvelun joustavuutta
- vaikeuttaa lisätyhjennysten järjestämistä ja reititystä
- heikentää paikallisen elinkeinoelämän jätehuollon toimintaedellytyksiä
- lisätä kuljetuskilometrejä ja polttoaineenkulutusta.

Erityisesti Kankaanpään Yrittäjien vastauksissa arvioitiin muutoksen voivan heikentää elinkeinoelämän jätehuollon kilpailua ja alueen elinvoimaa.

Kotitalousvaikutukset

Jätehuoltoviranomaisen arvion mukaan nykyinen järjestelmä tarjoaa asiakkaille mahdollisuuden valita palveluntarjoajansa ja hyödyntää kilpailua palvelujen hankinnassa. Järjestelmän ei ole tunnistettu aiheuttavan merkittäviä ongelmia asiakkaille. Kankaanpään alueen elinkeinolle suunnatussa kyselyssä osa vastaajista arvioi myös kuljetusjärjestelmän vaikutusta kotitaloutensa jätehuoltoon. Arviot olivat pääsoin nykyistä kuljetusjärjestelmää puoltavia. Myös kuljetusyritysten vastausten perusteella mm. maksuhäiriöisten asiakkaiden kohtelun arvioidaan olevan nykyisessä järjestelmässä syrjimätöntä ja tasapuolista.

Viranomaisvaikutukset

Valvontaviranomaisen näkökulmasta nykyisessä kuljetusjärjestelmässä on kehittämistarpeita erityisesti tyhjennysrekisterien ajantasaisuudessa ja reaaliaikaisessa seurannassa, tyhjennystietojen reaaliaikaisessa saatavuudessa ja yhdistämisessä tiedonhallinnan rekisteriin, valvonnan toteuttamisessa sekä kuljetusten seurattavuudessa.

Valvontaviranomainen arvioi kunnan järjestämän kuljetuksen tarjoavan lähtökohtaisesti paremmat edellytykset tiedonhallintaan ja valvontaan. Tämä näkemys tulee ottaa huomioon nykyisen järjestelmän kehittämisessä.

Selvityksessä esiin nostetut viranomaistyön kehittämistarpeet kohdistuvat kuitenkin ensisijaisesti tiedon toimittamiseen, rekisterien ylläpitoon ja valvontakäytäntöihin. Niitä voidaan korjata myös kiinteistönhaltijan järjestämässä jätteenkuljetuksessa yhtenäistämällä kuljetusyritysten raportointikäytäntöjä, kehittämällä sähköistä tiedonsiirtoa sekä varmistamalla tyhjennystietojen säännöllinen toimittaminen ja hyödyntäminen valvonnassa.

Viranomaisvaikutusten näkökulmasta kuljetusjärjestelmän muuttaminen ei siten ole ainoa keino havaittujen puutteiden korjaamiseen. Kiinteistönhaltijan järjestämän jätteenkuljetuksen säilyttämistä voidaan tukea määrittelemällä tiedonhallinnan ja valvonnan kehittämistoimille selkeät vastuut, aikataulu ja seuranta.

8 Yhteiskuljetusten merkitys

Kiinteistönhaltijan kilpailuttamassa järjestelmässä elinkeinoelämän ja asumisen jätteiden yhteiskuljetus on lähtökohtaisesti sallittu, jollei vastaanottopaikan hinnoittelu tai muu kunnallinen jätehuollon sääntely sitä kiellä. Kunnan järjestämässä jätteenkuljetuksessa lainsäädäntö ja julkiseen hankintaan liittyvät kilpailutuskäytännöt rajaavat yhteiskuljetusten mahdollisuutta sekä kunnan mahdollisuutta tarjota palvelua elinkeinoelämän toimijoille.

Kuljetusyritysten mukaan asumisen ja yritystoiminnan jätteiden yhteiskuljetukset ovat keskeinen osa jätehuollon tehokasta järjestämistä harvaan asutulla alueella.

Vastausten mukaan yhteiskuljetukset:

- alentavat kustannuksia ja pienentävät hiilipäästöjä sekä polttoaineenkulutusta
- parantavat kuljetusten tehokkuutta ja reititystä
- pienentävät ympäristövaikutuksia.

Myös yrittäjäkyselyssä yhteiskuljetusten mahdollistamista pidettiin erittäin tärkeänä ominaisuutena toimivassa jätehuoltojärjestelmässä.

9 Vaihtoehtojen vertailu

LVV:n huomio	Täydennys	Selvityksen johtopäätös
Palvelujen saatavuus	Kuljetusyrityskysely, yrittäjäkysely	Saatavuus hyvä, syrjimätön
Kilpailu	Kuljetusyrityskysely, yrittäjäkysely	Kilpailu toimivaa, useita yrityksiä kaikilla alueilla
Alueelliset ominaisuudet	Liite 2 ja 2.1 sekä kappaleet 3 ja 3.1	Tarkasteltu
Liittymisaste	Liite 3 PAAVO-tietokanta ja jätehuoltorekisteri	Tarkasteltu, todettu korkeaksi
Yritysvaikutukset	Yrittäjäkysely	Pääosin myönteiset

Viranomaisvaikutukset	Viranomaiskyselyt	Tarkasteltu, kehittämistarpeita

Kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetus
Tunnistetut vahvuudet:

- Toimiva kilpailutilanne ja asiakkaiden mahdollisuus valita tarpeisiinsa sopiva palveluntarjoaja
- Yritysten jätehuollon toimintaedellytysten ja alueellisen elinvoiman tukeminen
- Joustavat palvelut ja mahdollisuus sopia asiakkaan tarpeisiin soveltuvista palveluratkaisuista jätehuoltomääräysten mukaisesti
- Yhteiskuljetusten mahdollistaminen ja olemassa olevien kuljetusreittien hyödyntäminen
- Kokonaisuutena arvioiden myönteiset alueelliset yritysvaikutukset ja paikallisen palvelutarjonnan jatkuvuus
- Selvityksen perusteella hyvä palvelujen saatavuus

Nykyisen järjestelmän suositellut kehittämiskohteet:

- rekisteritietojen ajantasaisuuden ja seurannan parantaminen kehittämällä sähköistä tiedonsiirtoa
- Kuljetusyritysten tyhjennys- ja kuljetustietojen raportoinnin yhtenäistäminen sekä tietojen käsittelytyökalujen kehittäminen viranomaisvalvonnan tarpeisiin.

Tunnistetut kehittämistarpeet kohdistuvat ensisijaisesti tiedonhallintaan ja raportointikäytäntöihin. Selvityksen perusteella nämä kehittämistarpeet ovat osittain riippumattomia valittavasta kuljetusjärjestelmästä, koska ne liittyvät erityisesti tiedon keräämiseen, käsittelyyn ja viranomaisvalvonnan toteuttamiseen. Molemmissa kuljetusjärjestelmissä voidaan tunnistaa kehittämistoimenpiteitä, joilla tiedonhallinnan ja valvonnan edellytyksiä voidaan parantaa.

Kunnan järjestämä kuljetus

Mahdolliset vahvuudet:

- keskitetty tiedonhallinta
- valvonnan helpottuminen
- yhtenäisemmät rekisteritiedot
- yhdenmukaiset palvelukäytännöt

Mahdolliset riskit aineiston perusteella:

- kilpailun heikentyminen elinkeinoelämän jätteiden kuljetuksessa
- palvelujen joustavuuden väheneminen ja reittien harveneminen
- vaikutukset paikallisiin yrityksiin ja alueen elinvoimaan
- yhteiskuljetusten estyminen, lainsäädännön rajoitteet elinkeinoelämän jätehuollon tarjoamiseen
- kustannusten nousu elinkeinoelämän jätehuollossa
- kustannusten nousupaine asumisen jätteiden kuljetuksessa

Tunnistetut vahvuudet painottuvat tiedonhallintaan ja järjestelmien keskitettyyn käyttöön. Nämä painottuvat erityisesti valvontaviranomaisen näkökulmassa. Selvityksen perusteella myös tämän vaihtoehdon arvioidaan edellyttävän vastaavaa kehittämissatsausta kunnalta järjestelmien nykyaikaistamiseen ja tiedonhallinnan kehittämiseen. Kyselyn perusteella tunnistettiin Kankaanpään kaupungin haasteet käytännön jätehuollon järjestämisessä jo nyt kunnan vastuulla olevien jakeiden osalta (bio- ja pakkausjätteet).

Yhteenveto

Selvityksen perusteella merkittävimmät erot vaihtoehtojen välillä liittyvät kilpailun toimivuuteen, palvelujen joustavuuteen, yhteiskuljetusten mahdollistamiseen, yritysvaikutuksiin sekä tiedonhallinnan järjestämiseen. Kyselyaineistossa nykyisen kuljetusjärjestelmän vahvuuksina korostuivat kilpailun toimivuus, paikallisten palvelujen saatavuus ja elinkeinoelämän tarpeiden huomioiminen. Kunnan järjestämän kuljetuksen vahvuuksina puolestaan korostuivat keskitetty tiedonhallinta sekä viranomaisvalvonnan näkökulmasta selkeämpi rekisterien ylläpito. Osa vastaajista arvioi kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen voivan vähentää markkinoilla toimivien kuljetusyritysten määrä sekä heikentää kilpailun toimivuutta ja vaikutuksien näkyvän mm. hintojen nousuna sekä jäykistävän erityisesti elinkeinoelämän jätehuollon palvelurakennetta.

Selvityksen perusteella jätehuollon valvontavastuun tunnistettiin vaativan molemmissa järjestelmissä kehittämistoimia ja tiedonhallintatyökalujen käyttöönottoa, vastaavasti tunnistettiin Kankaanpään kaupungin rajalliset resurssit jätehuollon käytännön järjestämiseen.

10 Kehittämistoimenpiteet

Seuraavilla toimenpiteillä voidaan olennaisesti parantaa viranomaisvalvonnan edellytyksiä riippumatta valittavasta kuljetusjärjestelmästä

1. jätehuoltorekisterin digitalisointia ja kehittämistä
2. kuljetustietojen automatisoitua tiedonsiirtoa ja/tai automatisoitua sisäänlukua
3. valvonnan käytössä olevien tietojärjestelmien kehittämistä valvontatyötä tukeviksi
4. digitalisoitujen rekisterien ja kuljetustietojen kuukausittaista ristiinajoa
5. kuljetusyritysten raportoinnin yhdenmukaistamista.

11 Kokonaisarvio jätelain 37 §:n näkökulmasta

Täydennetyn selvitysaineiston perusteella voidaan arvioida aiempaa kattavammin jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten täyttymistä. Selvityksen perusteella kuljetuspalveluja on saatavilla laajasti ja syrjimättömästi koko tarkastelualueella, kilpailutilanne on toimiva ja palvelut koetaan käyttäjäryhmien näkökulmasta pääosin hyvin toimiviksi. Maksuhäiriöisten asiakkaiden kohtelu todettiin selvityksen perusteella kohtuulliseksi ja syrjimättömäksi palvelun saatavuuden ja käytänteiden osalta. Yritysvaikutukset arvioidaan pääosin positiivisiksi ja järjestelmän katsotaan tukevan alueen elinvoimaa sekä paikallista yritystoimintaa.

Viranomaisvalvonnan näkökulmasta on tunnistettu kehittämistarpeita liittyen tietojärjestelmiin, rekistereihin ja tiedonhallintaan. Selvityksen perusteella nämä puutteet näyttävät liittyvän ennen kaikkea valvonnan toteuttamiseen ja tietotyökalujen puutteisiin eikä kuljetuspalvelujen saatavuuteen, syrjimättömyyteen tai toimivuuteen.

Kyselyaineiston vastausten perustella merkittävä osa vastaajista arvioi nykyisen kuljetusjärjestelmän soveltuvan hyvin Kankaanpään alueen olosuhteisiin. Toisaalta viranomaisnäkökulmasta kunnan järjestämän jätteenkuljetuksen vahvuuksina korostuvat tiedonhallinta ja valvonnan edellytykset. Molemmille järjestelmille voidaan tunnistaa selvityksen perusteella omat vahvuutensa, vaikka kehittämistarve molemmissa painottuu tietojärjestelmiin ja tiedonhallintaan.

Kyselyn vastausten ja tehdyn selvityksen perusteella Kankaanpään useisiin pienehköihin asutuskeskittymiin jakautuneen ja laajan haja-asutusalueen muodostama varsin laaja kaupunkikokonaisuus muodostaa erityispiirteen, joka tulee huomioida päätöksenteossa. Kokonaisarvioinnissa voidaan painottaa Kankaanpään alueen erityispiirteitä, kuten kyselyiden vastauksissa ja selvityksessä esiintuotua laajaa haja-asutusaluetta, yritys- ja asumisjätteiden yhteiskuljetusten merkitystä, paikallisen kilpailun toimivuutta sekä yritysvaikutuksia. Nämä tekijät ovat jätelain esitöissä tarkoitettuja alueellisia näkökohtia, joita kunta voi perustellusti huomioida kuljetusjärjestelmää koskevassa oikeusharkinnassa.

Selvitys ei ota kantaa siihen, kumpi kuljetusjärjestelmä tulisi valita, vaan tuottaa päätöksenteon tueksi aineiston jätelain 37 §:n mukaisten edellytysten arvioimiseksi ja alueellisten vaikutusten punnitsemiseksi.

Vaikka kunnan järjestämä kuljetus on jätelain perustila, on Kankaanpään kaupungilla mahdollisuus valita kiinteistönhaltijan järjestämä kuljetusjärjestelmä, mikäli jätelain 37 § edellytykset täyttyvät. Kuljetusjärjestelmä päätökseen liittyy jätehuoltoviranomaisen tekemä juridinen paikallisten ja alueellisten erityispiirteiden punninta. Nyt toteutetun selvityksen täydennyksen perusteella näyttäisi, että merkittäviä eroja jätehuoltojärjestelmien käytännön toimivuuden välillä ei ole tunnistettavissa, molempien osalta palvelu täyttää jätehuollon toimivuuden, palvelunsaatavuuden ja -syrjimättömyyden osalta lainsäädännön vaatimukset. Selvityksen perusteella kunnan tulee päättää kuljetusjärjestelmäpäätös alueelliset erot ja painotus huomioiden. Päätöksen osalta on syytä huomioida, että riippumatta valittavasta jätehuoltojärjestelmästä on Kankaanpään kaupungin joka tapauksessa kehitettävä valvontaviranomaisten esiin nostamaa rekisteritiedon hallintaa paremmaksi.

Ulla Liski Oy

Ulla Liski
FM, DI

Jusable Oy

Jukka Saukko
Ins Amk